

BENDR AKALB ĖJIMAS

KVIETIMAS

Lietuvos mokykloms į Vilniaus
universiteto Komunikacijos
fakulteto organizuojamą
viešosios kalbos konkursą
„KOMUNIKUOK:
ŠAUKSMININKO (IŠ)ŠŪKIS“

Apie kalbą, kaip individualią išraiškos formą, tikriausiai retai susimąstome. O juk kalba ne tik mus nuolat supa iš plyšaujančio radijo, televizoriaus ar pokalbių troleibuse, bet ir skamba mūsų viduje. Kasdienybė dažnai paverčia kalbą našiu, tačiau bejausmiu mechanizmu, mums mašinaliai tariant surepetuotas frazes banke, poliklinikoje, parduotuvėje, darbe, mokykloje. Betgi *kaip* mes vartojame kalbą ir apibūdina mūsų charakterį, įsitikinimus bei kitiems atkleidžia mūsų tapatybę. Žodžius perleisdami per save it terpę, mes suteikiame atskiriems sakiniams savitą fizinę formą ir sukonstruojame unikalią kalbėseną. Pagalvokite apie savo vardą – juk ant popieriaus tai tėra tik raidės, tačiau pačiam jį garsiai ištarus, ši raidžių dėlionė tampa gyva. Tas vienas žodis aprėpia ir įkūnija mus, daugiasluoksnes žmogiškąsias esybes, keliais skiemenimis.

Kai tvirtai jaučiame savąją kalbinę tapatybę, mes lengviau atpažįstame bendrakalbius – žmones, kurių vartojama kalba neatstumia, bet tik suartina, papildo ir praturtina mūsų pačių. Atradę savą bendruomenę, mes galime prasmingiau keistis idėjomis, puoselėti artimesnius ryšius ir plėsti bendrakalbių ratą. Būtent bendro kalbos ryšio nebuvimas yra *babeliškosios* sumaišties šaltinis. Tik suvokdami kalboje slypinčią gaivališką galią ir kalbėdami viena kalba, galime nuveikti daugiau – suburti, įkvėpti ir keisti.

Kiekvieno pokyčio pradžia – sau įgarsintas ar kitam išsakytas žodis. Pirmosios civilizacijos kalbos pamatus pradėjo statyti nuo paprastų gerklinių garsų, žemesne ar aukštesne intonacija kviesdami burtis kartu ar įspėdami apie artėjantį pavojų. Bėgant laikui, perduodami kalbą iš kartos į kartą, kurdami naujus žodžius, žmonės kalbą perleido amžius menančias patirtis, įgūdžius ir vertybes. Kalbinė grupė sau svarbią mintį sutalpino žodyje, jį tariantys žmonės jam suteikė prasmę ir žodis ilgainiui tapo pokyčiu. Dabar mes kalbą naudojame ir kaip įtikinimo įrankį, taikomą ne tik taikai kurti, bet ir karui kurstyti. Tad kalbos mokėjimas ir vartojimas tampa galia, kurią turime naudoti sąmoningai.

Pajauskite kalbos svorį, ieškokite bendrakalbių ir puoselėkite susikalbėjimą, kartu kurdami, jungdami ir tardami žodžius, menančius ir mūsų protėvius. Ypač dabar, neapykanta ir nesantaika pažymėtais metais, yra svarbu dalintis mintimis su kitais, išklaudyti, burtis ir veikti kartu, neleidžiant žodžiams nebyliai aidėti tik vidiniame vakuume. Savu balsu išstarti ir kitiems išstarti patys paprasčiausi veiksmažodžiai - *eik, daryk, nebijok* – gali virsti įtaigiu šūkiu, plačiai nešančiu žinią ir kviečiančiu pokyčiams.

2023 m. lapkritis